

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satversmestiesa.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2026. gada 2. jūnijā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Jautrīte Briede un Juris Juriss, kolēģijas sēdē izskatījusi [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 79/2026),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Saeimas vēlēšanu likuma 28. panta pirmo daļu un 31. panta sesto daļu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversmes) 1., 2., 6. un 101. pantam, kā arī Pašvaldību domes vēlēšanu likuma 33., 34. un 40. pantu par neatbilstošu Satversmes 1. un 101. pantam;

1.2. noteikt pienākumu likumdevējam konkrētā termiņā novērst konstatēto tiesiskā regulējuma trūkumu.

2. Saeimas vēlēšanu likuma 28. panta pirmā daļa noteic iecirkņa komisijas sekretāra vai tā aizvietojamās personas pienākumu rakstīt vēlēšanu gaitas žurnālu Centrālās vēlēšanas komisijas noteiktajā kārtībā, izmantojot Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktu lietojumprogrammu.

Savukārt Saeimas vēlēšanu likuma 31. panta sestā daļa paredz rīcību ar nederīgajām vēlēšanu aploksnēm.

Pašvaldību domes vēlēšanu likuma 33. pants noteic kārtību, kādā vēlētājam ar fiziskiem trūkumiem balsošanā var palīdzēt ģimenes loceklis, uzticības persona vai apmācīts vēlēšanu komisijas loceklis.

Pašvaldību domes vēlēšanu 34. pants regulē kārtības nodrošināšanu vēlēšanu iecirknī un vēlēšanu materiālu uzraudzību. Savukārt šā likuma 40. pants noteic vēlēšanu zīmju derīguma noteikšanas un balsu skaitīšanas kārtību.

3. Pieteikuma iesniedzējs jau iepriekš vērsies Satversmes tiesā ar saturiski līdzīgiem pieteikumiem, lūdzot atzīt, ka tiesiskā regulējuma trūkums Saeimas vēlēšanu likumā un Pašvaldību domes vēlēšanu likumā attiecībā uz vēlētāju iespēju pārliecināties par vēlēšanu rezultātu pareizību, balsu skaitīšanas un vēlēšanu rezultātu aprēķināšanas kārtību neatbilst Satversmes 1., 2. un 101. pantam (ieteikumi Nr. 15/2026 un Nr. 33/2026). Satversmes tiesas 2. kolēģija ar 2026. gada 31. marta lēmumu atteicās ierosināt lietu pēc pieteikuma Nr. 33/2026, jo pieteikums neatbilda Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām. Proti, pieteikumā nebija pamatots, ka apstrīdētās Saeimas vēlēšanu likuma un Pašvaldību domes vēlēšanu likuma normas būtu radījuši Pieteikuma iesniedzējam pamattiesību aizskārumu. Tādējādi kolēģijai, ievērojot Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punktu, ir jāpārbauda, vai izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts vai juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Izskatāmajā pieteikumā ir papildināts tā juridiskais pamatojums. Turklāt Pieteikuma iesniedzējs lūdz atzīt apstrīdētās Saeimas vēlēšanu likuma normas par neatbilstošām arī Satversmes 6. pantam. Vienlaikus pieteikumā nav norādīti pēc būtības jauni faktiskie apstākļi, kas pamatotu to, ka tiesiskā regulējuma iespējamais trūkums apstrīdētajās Saeimas vēlēšanas likuma un Pašvaldību domes vēlēšanu likuma normās ir radījis tieši Pieteikuma iesniedzējam pamattiesību aizskārumu. Iepriekšējā pieteikuma faktisko apstākļu un juridiskā pamatojuma pārformulēšana, argumentu precizēšana vai izvēršana pati par sevi nenozīmē, ka to saturs mainījies pēc būtības, ja vien šīs izmaiņas nenovērš kolēģijas iepriekš konstatētos trūkumus. Izskatāmajā pieteikumā nav norādīti tādi jauni apstākļi vai argumenti, kurus kolēģija jau nebūtu vērtējusi, lemjot par iepriekš iesniegto pieteikumu.

Līdz ar to pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 79/2026).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina